

Na temelju članka VI/2.(b) Ustava Bosne i Hercegovine Ustavni je sud Bosne i Hercegovine, na plenarnoj sjednici Ustavnog suda Bosne i Hercegovine održanoj 23. srpnja 2005. godine, donio

PRAVILA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE¹

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravila) se uređuje, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav), ustroj Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), postupak pred Ustavnim sudom i druga pitanja značajna za rad Ustavnog suda.

Članak 2.

Ustavni je sud, u odnosu na druga tijela vlasti u Bosni i Hercegovini, samostalan i neovisan. Nijedan organ u Bosni i Hercegovini ne može donositi zakone, druge propise i opće akte koji se tiču rada Ustavnog suda i njegove uloge utvrđene Ustavom.

Članak 3.

1. Ustavni sud ostvaruje svoja prava i dužnosti sukladno Ustavu, ovim pravilima i drugim aktima.

2. Ustavni sud svoj ustroj i djelatnost ostvaruje na principu financijske samostalnosti. Ustavni sud samostalno raspoređuje odobrena sredstva iz Proračuna institucija Bosne i Hercegovine, sukladno svom godišnjem proračunu i Zakonu o izvršenju proračuna.

Članak 4.

Sjedište Ustavnog suda je u Sarajevu.

Članak 5.

stavni sud ima pečat i druga obilježja, sukladno propisima Bosne i Hercegovine.

¹ Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 60/05, str. 4943-4961

Članak 6.

U radu Ustavnog suda se osigurava jednakopravna uporaba jezika i pisama naroda Bosne i Hercegovine.

II. OPĆA PRAVILA POSTUPKA

Članak 7.

Ustavni sud odlučuje u plenarnoj sjednici, u Vijeću od pet sudaca i u Malom vijeću od troje sudaca.

Članak 8.

Ustavni sud odlučuje u plenarnoj sjednici većinom glasova svih članova Ustavnog suda kada odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz članka VI/3.(a), VI/3.(c) i IV/3.(f) Ustava i u predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz članka VI/3.(b) koji se uvrste na dnevni red sjednice, kao i drugim pitanjima utvrđenim Ustavom i ovim pravilima.

Članak 9.

1. Vijeće od pet sudaca odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz članka VI/3.(b) Ustava koji nisu stavljeni na dnevni red Ustavnog suda u plenarnoj sjednici, o čemu donosi jednoglasnu odluku. Ukoliko nije postignuta jednoglasna odluka, predmet se prosljeđuje Ustavnom sudu u plenarnoj sjednici u tekstu koji će biti izmijenjen i dopunjen sukladno prijedlogu koji je dobio podršku većine članova Vijeća.

2. Vijeće od pet sudaca čine suci koje su izabrala mjerodavna zakonodavna tijela entiteta po principu prvenstva iz članka 98. ovih pravila, s tim da se svaki mjesec jedan član rotira. Predsjednik Ustavnog suda predsjedava Vijećem, a u slučaju njegove spriječenosti zamjenjuje ga jedan od dopredsjednika kojeg on odredi.

Članak 10.

1. Malo vijeće se sastoji od predsjednika Ustavnog suda i dva dopredsjednika iz reda sudaca, koje su izabrala mjerodavna zakonodavna tijela entiteta. Vijećem predsjedava predsjednik Ustavnog suda.

2. Malo vijeće, jednoglasno, odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera i o eventualnom zaduživanju i razduživanju suca izvjestitelja.

Članak 11.

1. Rad Ustavnog suda je javan.

2. Javnost postupka pred Ustavnim sudom se osigurava:

- obavještavanjem javnosti o pripremanju i održavanju sjednice Ustavnog suda i javnih rasprava pred Ustavnim sudom;
- davanjem obavještenja tijekom postupka;
- dostavom službenih saopćenja sredstvima javnog informiranja;
- održavanjem konferencija za tisak;
- omogućavanjem sudionicima u postupku i drugim zainteresiranim osobama da izvrše uvid u predmete o kojima Ustavni sud odlučuje, da budu nazočni javnim sjednicama Ustavnog suda, osim ako predsjednik Ustavnog suda, u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, odluči drukčije ili u drugim slučajevima prema kojima ovim pravilima nije isključena javnost;
- objavljivanjem donesenih odluka;
- izdavanjem publikacija Ustavnog suda, u kojima se objavljuju značajnije odluke, rješenja i drugo;
- na drugi način koji odredi Ustavni sud.

Članak 12.

1. Javnost postupka pred Ustavnim sudom je isključena je na radnim sjednicama, uključujući sjednice o vijećanju i glasovanju.

2. Javnost može biti isključena i kad Ustavni sud raspravlja i odlučuje o pitanjima koja imaju karakter tajnosti sukladno zakonu, i kad to zahtijevaju razlozi zaštite morala, javnog reda, sigurnosti države, prava privatnosti ili osobnih prava.

3. Isključenje javnosti iz stavka 2. ovog članka ne odnosi se na strane u sporu.

Članak 13.

1. Priopćenja o održavanju sjednica i javnih rasprava Ustavnog suda (vrijeme, mjesto i dnevni red) objavljuju se na oglasnoj ploči i web stranici Ustavnog suda.

2. Priopćenja iz stavka 1. ovog članka u pravilu se objavljuju u sredstvima javnog informiranja i web stranici Ustavnog suda.

Članak 14.

1. U postupku pred Ustavnim sudom se koriste službeni jezici iz članka 6. ovih pravila, a na zahtjev sudionika u postupku, pripadnika drugih naroda, Ustavni sud može dopustiti uporabu drugog jezika.

2. Ustavni će sud osigurati uvjete da svatko može ostvariti pravo iz stavka 1. ovog članka.

1. Sudionici u postupku

Članak 15.

1. Sudionici u postupku su:

- a. pokretači sporova iz članka VI/3.(a) Ustava i donositelji akata koji su predmet spora;
- b. stranke u postupku u kojem je donesena odluka koja se pobija apelacijom i sud, odnosno tijelo čija je presuda, odnosno odluka, predmetom apelacije (članak VI/3.(b) Ustava);
- c. predsjedatelj Doma naroda, kad je pokrenut spor iz članka IV/3.(f) Ustava;
- d. sud koji je prolijedio pitanje Ustavnom sudu i donositelj zakona o čijem važenju ovisi odluka suda (članak VI/3.(c) Ustava).

2. Ustavni sud može u konkretnom predmetu odrediti druge sudionike u postupku na koje će se primjenjivati načelo kontradiktornosti.

3. Ustavni sud, sudac izvjestitelj, odnosno registrar, mogu zatražiti i od drugih tijela i organizacija stručno pisano mišljenje ili druge podatke, bitne za odluku Ustavnog suda u konkretnom predmetu. Pisano stručno mišljenje ili podaci neće se uzeti u obzir nakon isteka roka kojeg je Ustavni sud odredio u zahtjevu.

2. Uvjeti za dopustivost apelacije iz članka VI/3.(b) Ustava

Članak 16.

1. Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

2. Ustavni će sud odbaciti apelaciju kao očito (*prima facie*) neutemeljenu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predočene činjenice ni na koji način ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje Ustavom zaštićenih prava i/ili kada se za stranku u postupku ustvrdi da ne snosi posljedice kršenja Ustavom zaštićenih prava, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.

3. Ustavni sud može iznimno razmatrati apelaciju i kada nema odluke mjerodavnog suda, ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i temeljnih sloboda koja štite Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

4. Apelacija nije dopustiva i ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

1. Ustavni sud nije mjerodavan za odlučivanje;
2. apelacija je anonimna;
3. podnositelj apelacije je odustao od apelacije;
4. protekao je rok za podnošenje apelacije;
5. apelaciju je podnijela neovlaštena osoba;
6. radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u apelaciji ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje;
7. apelant je zloupotrijebio pravo na podnošenje apelacije;
8. ako su izmijenjene pravne okolnosti;
9. apelacija je *ratione materiae* inkompatibilna s Ustavom;
10. apelacija je *ratione personae* inkompatibilna s Ustavom;
11. apelacija je *ratione temporis* inkompatibilna s Ustavom;
12. apelant je prethodno pokrenuo istovjetan postupak pred Domom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu;
13. apelant je propustio u ostavljenom roku dopuniti/precizirati apelaciju;
14. apelacija je preuranjena;
15. apelant nije iscrpio pravne lijekove moguće po zakonu.

3. Uvjeti za dopustivost zahtjeva iz čl. VI/3.(a), VI/3.(c) i IV/3.(f) Ustava

Članak 17.

Zahtjev nije dopustiv ako postoji koji od sljedećih slučajeva:

1. Ustavni sud nije mjerodavan za odlučivanje;
2. zahtjev je anonimn;
3. podnositelj zahtjeva je odustao od zahtjeva;
4. zahtjev je podnijela neovlaštena osoba;
5. radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje;
6. ako su izmijenjene pravne okolnosti;
7. podnositelj zahtjeva je propustio u ostavljenom roku dopuniti/precizirati zahtjev;
8. pobijani opći akt nije na snazi.

4. Pravila postupka

Članak 18.

1. Zahtjev o pokretanju postupka upućen Ustavnom sudu se šalje poštom ili se predaje neposredno Ustavnom sudu.

2. Podnesak iz stavka 1. ovog članka smatra se primljenim danom prijama u Ustavnom sudu, odnosno danom predaje podneska pošti preporučeno.

Članak 19.

1. Zahtjev o pokretanju postupka iz članka VI/3.(a) Ustava treba sadržati:

- naziv akta koji je predmet spora, sa oznakom naziva i broja službenog glasila u kojem je objavljen;
- odredbe Ustava za koje se smatra da su povrijeđene;
- navode, činjenice i dokaze na kojima se zahtjev temelji;
- potpis ovlaštene osobe, odnosno podnositelja akta.

2. Apelacija iz članka VI/3.(b) Ustava treba sadržavati:

- pobijanu presudu suda u Bosni i Hercegovini;
- odredbe Ustava i/ili međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini;
- navode, činjenice i dokaze na kojima se apelacija temelji;
- u nedostatku pobijane presude/odluke razloge za podnošenje apelacije;
- potpis podnosioca apelacije.

3. Apelacija iz stavka 2. ovog članka se podnosi na posebnoj tiskanici dostupnoj u Pisarnici Ustavnog suda ili na web-siteu Ustavnog suda. Tiskanica je dostavljena u prilogu ovih pravila i čini njihov sastavni dio.

4. Zahtjev iz članka VI/3.(c) Ustava treba sadržavati:

- Navode iz zakona za kojeg se traži ocjena kompatibilnosti, uz naznaku službenog glasila u kojem je zakon objavljen;
- odredbe Ustava, Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njezinim protokolima, te zakona Bosne i Hercegovine koji je predmetom ocjenjivanja kompatibilnosti, postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku Ustavnog suda;
- navode, činjenice i dokaze na kojima se zahtjev temelji;
- potpis ovlaštene osobe.

5. Podnositelj zahtjeva/apelacije je dužan obavijestiti Ustavni sud o svim promjenama adrese, pravnog i činjeničnog stanja u svezi zahtjeva/apelacije, koje su se desile nakon podnošenja zahtjeva/apelacije Ustavnom sudu.

6. Ako podnositelj zahtjeva/apelacije ima zastupnika, zastupnik mora priložiti punomoć za zastupanje u pisanom obliku.

Članak 20.

1. Kad je zahtjev, odnosno apelacija upućena Ustavnom sudu nepotpuna ili ne sadrži podatke nužne za vođenje postupka, registrar će zatražiti od podnosioca da u određenom roku, a najdulje u roku od 30 dana, te nedostatke otkloni pri čemu se podnosiocu zahtjeva, odnosno apelantu, obvezno dostavlja tiskanica apelacije i uputa o popunjavanju tiskanice.

2. Ako podnositelj u roku iz stavka 1. ovog članka ne otkloni nedostatke, zahtjev (odnosno apelacija) će biti odbačen.

Članak 21.

Kad Ustavni sud preispituje proceduralnu ispravnost predložene odluke prema članku IV/3.(f) Ustava, uz zahtjev se prilaže ovjeren prijepis te odluke s obrazloženjem procedure.

Članak 22.

1. Ustavni sud dostavlja zahtjev o pokretanju postupka (odnosno apelaciju) donositelju pobijanog akta radi davanja odgovora, odnosno dostavljanja spisa.

2. Ustavni sud dostavlja apelaciju i drugoj stranci u postupku u kojem je donesena presuda/odluka koja se pobija apelacijom s ciljem davanja odgovora.

3. Nedostavljanje odgovora ne utiče na tijek postupka pred Ustavnim sudom.

4. U slučaju odbacivanja apelacije Ustavni sud može donijeti odluku, a da prethodno apelacija nije dostavljena drugoj stranci na izjašnjavanje.

Članak 23.

1. O zahtjevu za pokretanje postupka, odnosno apelaciji, upoznaju se predsjednik Ustavnog suda, generalni tajnik Ustavnog suda i registrar.

2. Vijeća Ustavnog suda i Ustavni sud u plenarnoj sjednici raspravljaju i odlučuju o predmetu na temelju nacрта odluke suca izvjestitelja, odnosno Tajništva Ustavnog suda (u daljnjem tekstu: Tajništvo) kada su u pitanju odluke o dopustivosti.

Članak 24.

1. Suci izvjestitelji, u pravilu, zadužuju se za predmet po abecednom redu prezimena sudaca, nakon ispitivanja dopustivosti sukladno čl. 16. i 17. ovih pravila. Suci izvjestitelji dobivaju pregled zaduženih predmeta najmanje jednom mjesečno.

2. U predmetima koji se odnose na isto činjenično ili pravno pitanje može se zadužiti jedan sudac izvjestitelj o čemu odluku donosi predsjednik Ustavnog suda.

3. Vijeće koje odlučuje o predmetu može, na prijedlog suca izvjestitelja, odlučiti o razduživanju predmeta.

4. Ustavni sud može odrediti, obzirom na prirodu predmeta, da se po podnesku žurno postupa. Žurno postupanje je obvezno u predmetima koji se tiču zahtjeva podnesenih na temelju članka IV/3.(f) Ustava, izbornih prava i privremenih mjera.

Članak 25.

Sudac izvjestitelj, odnosno registrar, određuju rok za dostavu odgovora na navode iz zahtjeva, odnosno apelacije.

Članak 26.

1. Sudionici u postupku imaju pravo izvršiti uvid u spise predmeta koji se vodi pred Ustavnim sudom, a ovo se pravo može priznati i drugim zainteresiranim osobama.

2. Zahtjev/apelacija i odgovor na zahtjev/apelaciju dostavljaju se sudionicima u postupku.

3. Nacrta odluka, rješenja i drugih akata koji su pripremljeni za odlučivanje, kao i akti koji su određeni kao tajna u smislu članka 12. ovih pravila, ne mogu se stavljati na uvid.

4. Uvid u spis odobrava generalni tajnik Ustavnog suda, a obavlja se u službenim prostorijama Ustavnog suda i uz nazočnost ovlaštenog uposlenika Ustavnog suda.

Članak 27.

1. Sudionici u postupku i druge zainteresirane osobe mogu tražiti iz predmeta prijepis akata, osim onih koji se, prema članku 26. stavak 3. ovih pravila, ne mogu davati na uvid.

2. Osobe iz stavka 1. ovog članka snose troškove prijepisa.

3. Prepisivanje akata iz predmeta odobrava generalni tajnik Ustavnog suda, a obavlja se u službenim prostorijama Ustavnog suda.

Članak 28.

1. Ustavni sud raspravlja i odlučuje na temelju nacrta odluke.

2. Nacrt odluke o meritumu sadrži:

- a. Uvod,
- b. Izreku,
- c. Obrazloženje,
- d. Zaključak.

3. Uvod sadrži: ustavnu osnovu i odgovarajuću odredbu Pravila Ustavnog suda, naziv "Ustavni sud Bosne i Hercegovine", broj predmeta, ime i prezime, odnosno naziv podnositelja zahtjeva, odnosno apelanta, sastav tijela koje odlučuje (imena i prezimena sudaca koji su sudjelovali u odlučivanju prema redosljedu iz članka 98. ovih pravila bez navođenja akademskih titula), nadnevak održavanja sjednice i vrstu odluke.

4. Izreka sadrži: odluku Ustavnog suda o predmetu odlučivanja i naznaku objavljuje li se odluka u službenim glasilima.

5. Obrazloženje odluka donesenih na temelju članka VI/3.(b) sadrži: uvod, postupak pred Ustavnim sudom, činjenice, Apelacija - a) navode iz apelacije, b) navode iz odgovora na apelaciju, relevantne propise, dopustivost, meritum i zaključak.

6. Obrazloženje odluka donesenih na temelju članka VI/3.(a), VI/3.(c) i IV/3.(f) sadrže: uvod, postupak pred Ustavnim sudom, Zahtjev - a) navode iz zahtjeva, b) navode iz odgovora na zahtjev, relevantne propise, dopustivost, meritum i zaključak.

7. Obrazloženje ostalih nacрта odluka Ustavnog suda sadrži odgovarajuće elemente, ovisno o vrsti odluke.

Članak 29.

1. Obavještenje o tijeku postupka pred Ustavnim sudom daje predsjednik Ustavnog suda, odnosno registrar Ustavnog suda.

2. Nitko nema pravo tražiti podatke o sucu izvjestitelju i pravnom savjetniku suca kojem je predmet raspoređen, niti podatke koji se odnose na odlučivanje u predmetu.

Članak 30.

Akti Ustavnog suda, pozivi i drugo, dostavljaju se osobama na koje se odnose preporučeno poštom ili neposredno uz dostavnicu.

Članak 31.

1. Kad se Ustavnom sudu dostavi više zahtjeva iz njegove nadležnosti o istom pitanju, vijeće koje odlučuje o predmetu će, po pravilu, donijeti odluku o spajanju predmeta u kojima će Ustavni sud odnosno vijeće voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku.

2. Spajanje zahtjeva, u smislu stavka 1. ovog članka, neće se vršiti ako bi to znatnije produljivalo postupak.

Članak 32.

Kod odlučivanja Ustavni sud ispituje postoje li samo one povrede koje su iznesene u zahtjevu/apelaciji.

Članak 33.

Institucije Bosne i Hercegovine, entiteta, pravne i fizičke osobe i drugi su dužni Ustavnom sudu, na njegov zahtjev, davati podatke i obavijesti potrebne za rad Ustavnog

suda i poduzimati, po nalogu Ustavnog suda, radnje koje su od interesa za vođenje postupka.

5. Sjednice Ustavnog suda

Članak 34.

1. Sjednice vijeća Ustavnog suda i plenarna sjednica Ustavnog suda se održavaju prema potrebi.

2. Sjednica Ustavnog suda se održava, po pravilu, u sjedištu Ustavnog suda, a Ustavni sud može odlučiti da se sjednica održi i izvan sjedišta Ustavnog suda.

Članak 35.

1. Sjednicama Ustavnog suda u plenarnom sazivu su nazočni suci, generalni tajnik Ustavnog suda, registrar i osoba zadužena za suradnju s medijima.

2. Sjednici vijeća su nazočni suci, registrar i osoba zadužena za suradnju s medijima. Predsjednik Ustavnog suda, odnosno vijeća, može odlučiti da sjednici budu nazočne i druge stručne osobe i generalni tajnik.

3. Sjednici Ustavnog suda u plenarnom sazivu, odnosno vijeća, može biti nazočan pravni savjetnik suca koji je radio na obradi predmeta o kojem se raspravlja i druge stručne osobe koje odredi predsjednik Ustavnog suda, odnosno predsjedatelj vijeća.

4. Pomoćnik generalnog tajnika Ustavnog suda može biti nazočan sjednici Ustavnog suda, odnosno vijeća, ukoliko se odlučuje o administrativno-financijskim pitanjima.

Članak 36.

1. Predsjednik Ustavnog suda, odnosno predsjedatelj vijeća, zakazuje sjednicu, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicom Ustavnog suda u plenarnoj sjednici, odnosno vijećima. Predsjednik Ustavnog suda može ovlastiti jednog od dopredsjednika da predsjedava sjednicama Vijeća.

2. Predsjednik Ustavnog suda, odnosno predsjedatelj Vijeća, zakazat će sjednicu:

- kad su Ustavni sud u plenarnoj sjednici, odnosno Vijeće, zaključili da se sjednica održi;
- kad sazivanje sjednice traži sudac, radi razmatranja pitanja iz nadležnosti Ustavnog suda;
- kad održavanje sjednice zatraži radno tijelo Ustavnog suda, odnosno Vijeće.

3. Predsjednik Ustavnog suda, odnosno predsjedatelj Vijeća, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama.

4. Sudac može predložiti izmjene i dopune dnevnog reda sjednice.

5. Dnevni red sjednice utvrđuje Ustavni sud u plenarnoj sjednici, odnosno vijeća.

6. Predsjednik Ustavnog suda zakazuje izvanrednu sjednicu u slučaju kad:

- Ustavni sud u plenarnoj sjednici ili vijeća odluče održati sjednicu;
- sudac zahtijeva održavanje sjednice u plenarnom sazivu, kako bi se razmotrila pitanja koja su u nadležnosti Ustavnog suda.

7. U slučaju iz stavka 2. alineja 2. i stavka 6. alineja 2. ovog članka, predsjedniku Ustavnog suda se podnosi pismeni zahtjev s obrazloženjem.

Članak 37.

1. Poziv za sjednicu Ustavnog suda u plenarnom sazivu, predmeti i drugi materijali koji će biti razmatrani na sjednici, dostavljaju se sucima najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice.

2. Tajništvo će pravodobno dostavljati nacрте odluka sucu izvjestitelju u predmetima u kojima je određen sudac izvjestitelj.

3. Iznimno, u žurnim slučajevima, pozivi za sjednicu Ustavnog suda u plenarnom sazivu i za sjednicu vijeća, predmeti i drugi materijali koji će biti razmatrani na sjednici, mogu se dostaviti i u kraćem roku.

4. Sudac izvjestitelj svojim parafom ili pisanom potvrdom daje suglasnost da se nacrt odluke iznese na sjednicu vijeća.

Članak 38.

1. O predmetu koji je na dnevnom redu sjednice Ustavnog suda u plenarnom sazivu, odnosno Vijeća od pet sudaca, prije rasprave i glasovanja sudac izvjestitelj će ukratko iznijeti relevantna činjenična i pravna pitanja značajna za raspravu i odlučivanje i dati prijedlog odluke.

2. Sudac izvjestitelj može zatražiti da registrar izloži činjenice predmeta i pruži informacije o relevantnim propisima i ustavnosudskoj praksi.

3. Ukoliko je sjednici Ustavnog suda u plenarnom sazivu, odnosno vijećima, nazočan pravni savjetnik suca, on/ona može odgovarati na postavljena pitanja u svezi činjenica

predmeta o kojem se raspravlja i davati informacije o relevantnim propisima koji su značajni za predmet o kojem se vodi rasprava.

4. Nakon izlaganja suca izvjestitelja, odnosno registrara, riječ se daje sucima prema redoslijedu po kojem su tražili riječ.

5. U raspravljanju iz stavka 1. ovog članka može sudjelovati generalni tajnik Ustavnog suda.

Članak 39.

Ustavni sud može odložiti, odnosno prekinuti raspravu o predmetu, s ciljem pribavljanja novih podataka i obavijesti, kao i u drugim slučajevima.

Članak 40.

1. Poslije završene rasprave o predmetu, Ustavni sud u plenarnoj sjednici i sjednici vijeća donosi odluku.

2. Odluka Ustavnog suda u plenarnoj sjednici se donosi većinom glasova sudaca od ukupno devet sudaca Ustavnog suda.

3. Odluka Vijeća od pet sudaca se donosi jednoglasno.

4. Odluka Malog vijeća se donosi jednoglasno.

5. Glasanje se vrši javno, dizanjem ruke.

6. Ustavni sud može odlučiti da se odluka donese tajnim glasovanjem.

7. Glasovanje se vrši prema redoslijedu po kojem su prijedlozi podneseni o čemu se prethodno može provesti preliminarno glasovanje o predloženoj odluci ili o pojedinim dijelovima odluke. Prijedlog, koji prilikom preliminarnog glasovanja dobije najviše glasova, smatra se prvim prijedlogom o kojem se glasuje sukladno stavku 1. ovog članka.

8. U ostalim slučajevima, kao prvi prijedlog o kojem se glasuje smatra se prijedlog suca izvjestitelja ukoliko sudac izvjestitelj ne predloži drukčije.

Članak 41.

1. Sudac se ne može uzdržati od glasovanja.

2. Svaki sudac koji je sudjelovao u razmatranju predmeta ima pravo izuzeti svoje mišljenje, sukladno ili oprečno odluci, ili samo dati izjavu o neslaganju ili pridruživanju izuzetom mišljenju.

3. Sudac ima pravo i dužnost izuzeto mišljenje, najkasnije u roku od 15 dana, pismeno izložiti i obrazložiti.

4. Izuzeto mišljenje suca se prilaže uz zapisnik sa sjednice i ulaže u predmet na koji se odnosi, a u donesenoj se odluci i rješenju konstatira da je dano izuzeto mišljenje.

5. Izuzeto se mišljenje prilaže uz odluku kao aneks. Odluka se objavljuje u službenim glasilima i publikaciji Ustavnog suda zajedno sa izuzetim mišljenjem.

Članak 42.

1. U donošenju odluke Ustavnog suda može sudjelovati samo sudac koji je bio nazočan sjednici na kojoj je obavljena rasprava o predmetu u kojem se donosi odluka.

2. Sjednica Ustavnog suda u plenarnom sazivu kojoj nije nazočan niti jedan sudac iz reda konstitutivnog naroda se odlaže, s tim da će se, u slučaju ponavljanja iste situacije bez opravdanih razloga, naredna sjednica održati.

Članak 43.

1. Sjednice Ustavnog suda u plenarnom sazivu i Vijeća od pet sudaca se snimaju.
2. O tijeku sjednica Ustavnog suda u plenarnom sazivu i vijeća vodi se zapisnik.
3. Stenogram ili zvučni zapis se prilaže uz zapisnik i čini njegov sastavni dio.

Članak 44.

1. Zapisnik sjednice Ustavnog suda sadrži:

- nadnevak održavanja sjednice;
- imena nazočnih i izočnih sudaca;
- imena drugih osoba nazočnih na sjednici;
- predmet razmatranja i odlučivanja;
- izreku (dispozitiv) donesene odluke;
- rezultat glasovanja, sa naznakom koji je sudac glasovao protiv odluke, odnosno koji je izuzeo mišljenje;
- druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave o predmetu.

2. Kad je isključena javnost sa sjednice, ili njezinog dijela, u zapisnik se unosi i konstatacija o tomu.

Članak 45.

1. Zapisnik sa sjednice Ustavnog suda se usvaja, u pravilu, na narednoj sjednici.
2. Verificirani zapisnik sjednice Ustavnog suda u plenarnoj sjednici potpisuje predsjednik Ustavnog suda ili dopredsjednik i generalni tajnik Ustavnog suda, a verificirani zapisnik sjednice Vijeća potpisuje predsjedatelj vijeća i registrar.
3. Zapisnik je sastavni dio arhive Ustavnog suda i čuva se sukladno zakonu o arhivu.
4. Način uporabe stenograma ili snimke uredit će se posebnom odlukom Ustavnog suda.

6. Javna rasprava

Članak 46.

1. Kad je u postupku pred Ustavnim sudom potrebno neposredno raspraviti pitanje značajno za donošenje odluke, Ustavni će sud u plenarnoj sjednici održati javnu raspravu.
2. O potrebi održavanja javne rasprave odlučuje Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

Članak 47.

1. Na javnu se raspravu pozivaju sudionici u postupku.
2. Kad je potrebno na javnu se raspravu pozivaju i osobe koje mogu Ustavnom sudu dati stručna mišljenja i objašnjenja značajna za donošenje odluke.
3. O pozivanju osoba iz stavka 2. ovog članka odlučuje Ustavni sud na prijedlog suca izvjestitelja.

Članak 48.

1. Poziv za javnu raspravu i odgovarajući materijal se dostavljaju najkasnije osam dana prije održavanja javne rasprave.
2. Iznimno, poziv za javnu raspravu se može dostaviti i u kraćem roku.

Članak 49.

1. Javna se rasprava održava u sjedištu Ustavnog suda.

2. Kad postoje posebni razlozi, Ustavni sud može odlučiti da se javna rasprava održi izvan sjedišta Ustavnog suda.

Članak 50.

Izočnost sudionika u postupku na javnoj raspravi ne sprječava Ustavni sud da održi javnu raspravu i donese odluku.

Članak 51.

1. Kad je potrebno, Ustavni sud može javnu raspravu odložiti ili prekinuti s ciljem pribavljanja potrebnih podataka i obavijesti, kao i u drugim opravdanim slučajevima.

2. U slučaju iz stavka 1. ovog članka predsjednik Ustavnog suda obavijestit će sudionike u postupku i druge pozvane osobe o tomu kada će se održati, odnosno nastaviti javna rasprava.

Članak 52.

1. Predsjednik Ustavnog suda otvara javnu raspravu i priopćava predmet rasprave.

2. Generalni tajnik Ustavnog suda obavještava Ustavni sud o nazočnosti sudionika u postupku i drugih pozvanih osoba.

Članak 53.

1. Sudac izvjestitelj izlaže na javnoj raspravi stanje stvari i prijeporna pravna pitanja značajna za raspravu, ne iznoseći pri tomu svoj stav za donošenje odluke.

2. Poslije izlaganja suca izvjestitelja sudionici u postupku iznose i obrazlažu svoje stavove i odgovaraju na navode iznesene u raspravi, a druge pozvane osobe daju svoja mišljenja značajna za razjašnjenje stanja stvari.

Članak 54.

1. O održavanju reda na javnoj raspravi stara se predsjednik Ustavnog suda.

2. U tom cilju on može:

- opomenuti osobu koja remeti red;
- oduzeti riječ osobi koja nanosi uvredu Ustavnom sudu ili nekom drugom, odnosno koja na drugi način zlouporabljuje dobivenu riječ;
- udaljiti sa javne rasprave osobu koja i pored opomene ometa tijek javne rasprave.

Članak 55.

Kad su završena izlaganja sudionika u postupku i drugih pozvanih osoba, a nema ni pitanja za razrješavanje, predsjednik Ustavnog suda zaključuje javnu raspravu i obavještava sudionike u postupku i druge nazočne osobe o vremenu i načinu priopćavanja odluke Ustavnog suda.

Članak 56.

1. Ustavni sud, po pravilu, odmah nakon zaključivanja javne rasprave održava sjednicu o vijećanju i glasovanju.

2. U postupku vijećanja sudac izvjestitelj prvi iznosi svoje mišljenje i stav o navedenoj stvari.

3. Nakon završenog izlaganja suca izvjestitelja suci izlažu svoja mišljenja i stavove, prema redosljedu po kojem su tražili riječ.

4. Nakon završenog vijećanja se pristupa glasovanju.

5. Sjednici o vijećanju i glasovanju su nazočni suci koji su sudjelovali u raspravi, generalni tajnik, registrar, zapisničar i osoba zadužena za suradnju s medijima.

Članak 57.

1. Nakon završene sjednice o vijećanju i glasovanju predsjednik Ustavnog suda, po pravilu, usmeno objavljuje odluku Ustavnog suda uz navođenje bitnih razloga za njezino donošenje.

2. Odluka Ustavnog suda se dostavlja sudionicima u postupku u pravilu u roku od 30 dana od dana donošenja.

Članak 58.

1. O javnoj se raspravi vodi zapisnik.

2. U zapisnik sa javne rasprave se unose i podaci iz članka 44. ovih pravila.

3. Ako nije vođen stenogram ili nije vršeno magnetofonsko snimanje javne rasprave, u zapisnik se unosi sažeto izlaganje sudionika u postupku i drugih nazočnih osoba.

4. Uz zapisnik sa javne rasprave se prilaže pisano izlaganje suca izvjestitelja, kao i izlaganje sudionika u postupku i drugih nazočnih osoba koje mogu svoja pisana izlaganja predati Ustavnom sudu.

7. Akti Ustavnog suda

Članak 59.

1. Nakon vijećanja i glasovanja Ustavni sud donosi odluke.
2. Odluke Ustavnog suda su:
 - o dopustivosti zahtjeva/apelacije;
 - o meritumu zahtjeva/apelacije (potpuna ili djelomična);
 - o prestanku važenja odredbe nesuglasne s Ustavom;
 - o obustavi postupka;
 - o privremenoj mjeri.
3. U slučaju potrebe u postupku pred Ustavnim sudom, kao i o unutarnjim pitanjima Ustavnog suda, mogu se donositi rješenja i zaključci.

Članak 60.

Ustavni sud donosi odluku o dopustivosti kojom odbacuje zahtjev/apelaciju pod uvjetima iz čl. 16, 17. i 20. ovih pravila.

Članak 61.

1. Ustavni sud donosi odluku o meritumu kada usvaja ili odbija zahtjev/apelaciju.
2. Ustavni sud usvaja zahtjev/apelaciju kada, sukladno svojim nadležnostima iz čl. VI/3.(a) i VI/3.(b) ustvrdi povredu Ustava, odnosno sukladno svojim nadležnostima iz članka VI/3.(c) ustvrdi povredu Ustava i zakona Bosne i Hercegovine ili ustvrdi inkompatibilnost glede postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku Ustavnog suda.
3. Ustavni sud odbija zahtjev/apelaciju kada, sukladno svojim nadležnostima iz čl. VI/3.(a) i VI/3.(b) ustvrdi nepostojanje povreda Ustava, odnosno nepostojanje povreda u smislu nadležnosti Ustavnog suda iz članka VI/3.(c) Ustava.
4. Ustavni sud svojom odlukom usvaja zahtjev kada ustvrdi postojanje proceduralne ispravnosti zahtjeva, podnesenog sukladno članku IV/3.(f) Ustava.
5. Ustavni sud svojom odlukom odbija zahtjev kada ustvrdi nepostojanje proceduralne ispravnosti zahtjeva podnesenog sukladno članku IV/3.(f) Ustava.

Članak 62.

Ustavni sud može donijeti djelomičnu odluku ako zahtjev sadrži više pitanja i ako to priroda slučaja omogućuje.

Članak 63.

1. Ustavni sud odlukom kojom usvaja zahtjev odlučuje o njezinom pravnom djelovanju (*ex tunc, ex nunc*).

2. Odlukom kojom se ustvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) i VI/3.(c) Ustava, Ustavni sud može u cijelosti ili djelomično ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe.

3. Ukinuti opći akt, odnosno njegove ukinute odredbe, prestaju važiti narednog dana od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

4. Iznimno, Ustavni sud može, odlukom kojom se utvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) i VI/3.(c) Ustava, odrediti rok za usuglašavanje koji ne može biti dulji od šest mjeseci.

5. Ako se u ostavljenom roku iz stavka 4. ovog članka ne otkloni utvrđena nesuglasnost, Ustavni će sud svojom odlukom ustvrditi da nesuglasne odredbe prestaju važiti.

6. Narednog dana od dana objavljivanja odluke iz stavka 4. ovog članka u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" prestaju važiti nesuglasne odredbe.

Članak 64.

1. Odlukom kojom usvaja apelaciju Ustavni sud ukida pobijanu odluku i predmet vraća sudu, odnosno tijelu koje je donijelo tu odluku na ponovni postupak. Ako je do donošenja odluke Ustavnog suda promijenjen zakon koji određuje nadležnost za postupanje u toj pravnoj stvari sud, odnosno tijelo koje je donijelo ukinutu odluku, je dužno bez odlaganja dostaviti predmet nadležnom sudu, odnosno tijelu.

2. Iznimno, ako Ustavni sud ustvrdi da je apelacija utemeljena može, prema prirodi Ustavom utvrđenih prava i temeljnih sloboda, sam odlučiti o meritumu predmeta i odluku dostaviti nadležnom tijelu radi osiguranja podnositelju apelacije ustavnih prava koja su mu povrijeđena.

3. Ustavni sud može sam odlučiti u meritumu iz stavka 2. ovog članka samo ako je dana mogućnost izjašnjavanja drugoj stranci u postupku prema članku 22. stavak 2. ovih pravila.

4. U obrazloženju odluke Ustavni sud navodi koje je ustavno pravo povrijeđeno i u čemu se sastoji povreda.

5. Sud, odnosno tijelo čija je odluka ukinuta, je dužno donijeti novu odluku pri čemu je obavezan poštovati pravno shvaćanje Ustavnog suda o povredi Ustavom utvrđenih prava i temeljnih sloboda podnositelja apelacije.

6. Postupak pred sudom, odnosno tijelom iz stavka 5. ovog članka, žuran je.

Članak 65.

1. Ustavni će sud donijeti odluku kojom obustavlja postupak kada je tijekom postupka:

1. otklonjena neustavnost pobijanog akta;
2. pobijani opći akt prestao važiti;
3. apelant umro ili kada je apelant koji je pravna osoba prestao postojati;
4. prestanu postojati pretpostavke za vođenje postupka ili kada Ustavni sud ustvrdi da nije svrsishodno voditi daljnji postupak pod uvjetom da je to sukladno poštivanju ljudskih prava.

2. U slučaju iz toč. 1. i 2. stavak 1. ovog članka, Ustavni će sud nastaviti postupak ako se radi o očitj povredi odredbi članka II Ustava ili ukoliko posljedice povrijeđenih prava i sloboda nisu otklonjene, a u slučaju iz točke 3. stavak 1. ovog članka ako nasljednik, odnosno pravni slijednik, u roku od 30 dana od dana smrti odnosno prestanka postojanja pravne osobe, odnosno izmjene statusa, podnese pismeni zahtjev da preuzima nastavak postupka.

Članak 66.

Odluka o privremenoj mjeri se donosi u slučaju iz članka 77. ovih pravila.

Članak 67.

Svako, kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravomoćnim pojedinačnim aktom, donesenim na temelju odredbi koje su prestale važiti u smislu članka 63. ovih pravila, ima pravo zatražiti od mjerodavnog tijela izmjenu tog pojedinačnog akta, a mjerodavno je tijelo obvezno ponoviti postupak i uskladiti akt s odlukom Ustavnog suda.

Članak 68.

Prijedlog za izmjenu konačnog ili pravomoćnog pojedinačnog akta iz članka 67. ovih pravila se može podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", ako od donošenja akta do donošenja odluke Ustavnog suda nije proteklo više od pet godina.

Članak 69.

1. Nacrt odluke Ustavni sud razmatra u plenarnoj sjednici, Vijeću od pet sudaca, odnosno u Malom vijeću.

2. Stručno-tehničku redakciju teksta odluka Ustavnog suda utvrđuje Redakcijsko povjerenstvo.

3. Predsjednik Redakcijskog povjerenstva i registrar potpisima potvrđuju konačan tekst svih odluka.

4. Odluke koje se objavljuju se obvezno lektoriraju i objavljuju se na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini, a značajnije se odluke, nakon lektoriranja, prevode na engleski jezik.

5. Odluke i rješenja koja se ne objavljuju dostavljaju se strankama na jednom od službenih jezika i pisama Bosne i Hercegovine, koji je zahtijevala stranka.

8. Zahtjev za preispitivanjem

Članak 70.

1. U slučaju da se otkrije neka činjenica koja je po svojoj prirodi mogla odlučno utjecati na ishod spora i koja, kad je odluka bila donesena, nije bila poznata Ustavnom sudu i nije razumno mogla biti poznata stranci iz članka 15. stavak 1. točka b. ovih pravila, ta stranka može, u roku od šest mjeseci nakon što je stekla saznanje o toj činjenici, podnijeti zahtjev Ustavnom sudu za preispitivanje te odluke.

2. U zahtjevu iz stavka 1. ovog članka treba navesti odluku čije se preispitivanje traži, kao i potrebne podatke koji ukazuju da su ispunjeni uvjeti predviđeni u stavku 1. ovog članka. U prilogu zahtjeva se dostavljaju svi dokazi koji ga potkrepljuju. Zahtjev i dokumenti se dostavljaju Uredu registrara.

3. Sudac može na vlastitu inicijativu podnijeti pismeno obrazložen zahtjev iz stavka 1. ovog članka.

4. Zahtjev za preispitivanjem odluke prethodno razmatra Ured registrara i dostavlja izvornom vijeću koje je donijelo odluku čije se preispitivanje traži, s prijedlogom odluke. Kada nije moguće sastaviti izvorno vijeće, predsjednik Suda odlučit će o načinu popune vijeća.

5. Izvorno će vijeće odbiti zahtjev ako ustvrdi da nema razloga koji bi opravdali njegovu razmatranje. U tom slučaju, Ured registrara će pismom obavijestiti podnositelja zahtjeva.

6. Kada izvorno vijeće odluči da će preispitati svoju odluku, predmet preispitivanja razmatra se sukladno pravilima koja se primjenjuju u redovitom postupku pred Ustavnim sudom.

7. Ukoliko Vijeće od pet sudaca kao izvorno vijeće ne donese odluku, zahtjev se prosljeđuje Ustavnom sudu u plenarnoj sjednici.

8. Preispitivanje odluke Ustavnog suda nije moguće ako je od njezinog donošenja prošlo više od jedne godine.

Članak 71.

1. Izvornik odluke, pod kojim se podrazumijeva originalna odluka Ustavnog suda, potpisuju predsjednik Ustavnog suda i registrar, a objavljuje se samo sa potpisom predsjednika Ustavnog suda.

2. Odluke za potpis pravni savjetnik suca dostavlja predsjedniku Ustavnog suda uz dnevnu naredbu preko registrara.

3. Otpravak odluke ovjerava generalni tajnik Ustavnog suda.

Članak 72.

1. Ako izvornik odluke sadrži tehničke greške ili ako objavljeni tekst nije istovjetan sa izvornikom, ispravku daje generalni tajnik Ustavnog suda na temelju zaključka Ustavnog suda.

2. Ispravka se dostavlja sudionicima u postupku i objavljuje se na isti način kao i odluka.

Članak 73.

1. Odluke Ustavnog suda o meritumu objavljuju se u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

2. Ustavni sud može odlučiti da se i druge odluke objave na način iz stavka 1. ovog članka.

3. U odluci o apelaciji, kada se objavljuje prema st. 1. i 2. ovog članka, objavljuju se osobna imena i prezimena podnosioca apelacije, odnosno pravne osobe i druge stranke u postupku iz članka 22. stavak 2. ovih pravila, osim ako podnositelj apelacije i druga stranka u postupku pred Ustavnim sudom nije drukčije zahtijevala.

9. Izvršenje odluka

Članak 74.

1. Odluke Ustavnog suda konačne su i obvezne i dužna ih je poštovati svaka fizička i pravna osoba.

2. Svi tijela vlasti su dužna, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih ustavom i zakonom, provoditi odluke Ustavnog suda.

3. Svako tko ima pravni interes može tražiti da se izvrši odluka Ustavnog suda.

4. Ustavni sud u svojoj odluci može odrediti način i rok izvršavanja odluke Ustavnog suda.

5. U roku iz stavka 4. ovog članka tijelo koje je obvezno izvršiti odluku Ustavnog suda je dužno dostaviti obavještenje o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja odluke Ustavnog suda, kako je to naznačeno u odluci.

6. U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještanju Ustavnog suda o poduzetim mjerama, Ustavni sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Ustavnog suda nije izvršena, odnosno može odrediti način izvršenja odluke. Ovo se rješenje dostavlja mjerodavnom tužitelju, odnosno drugom tijelu mjerodavnom za izvršenje kojeg odredi Ustavni sud.

Članak 75.

Izvršenje konačnih, odnosno pravomoćnih pojedinačnih akata, donesenih na temelju odredbi koje su prestale važiti u smislu članka 63. ovih pravila, ne može se ni odrediti ni provesti, a ako je izvršenje započeto obustavit će se.

Članak 76.

1. Ako se utvrdi da se izmjenom pojedinačnog akta ne mogu otkloniti posljedice nastale primjenom odredbi za koje je utvrđeno da su nesuglasne, Ustavni sud može, na zahtjev zainteresirane osobe, odrediti da se te posljedice otklone povratom u pređašnje stanje, naknadom štete ili na drugi način.

2. U odluci kojom usvaja apelaciju Ustavni sud, iznimno, na zahtjev apelanta, može odrediti naknadu za nematerijalnu štetu.

10. Privremene mjere

Članak 77.

1. Malo vijeće može, na zahtjev podnositelja zahtjeva ili apelanta, odrediti strankama svaku privremenu mjeru za koju smatra da je treba donijeti u interesu stranaka ili pravnog vođenja postupka.

2. Iznimno, predsjednik Ustavnog suda može, u nemogućnosti sazivanja Malog vijeća, odrediti privremenu mjeru iz stavka 1. ovog članka.

3. Ustavni sud u plenarnoj sjednici, odnosno Vijeće od pet sudaca može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev stranke, odrediti privremenu mjeru iz stavka 1. ovog članka.

4. Odluka o mjeri iz stavka 1. ovog članka se odmah dostavlja donositelju pobijanog akta i stranci.

5. Malo vijeće, odnosno predsjednik Ustavnog suda, ako ocijeni prikladnim može odlučiti o dostavljanju mjere iz stavka 1. ovog članka i drugim tijelima.

6. Odluka o privremenoj mjeri iz stavka 1. ovog članka proizvodi pravno djelovanje dok Ustavni sud u plenarnoj sjednici, odnosno Vijeće od pet sudaca, ne odluči drukčije.

7. Malo vijeće, odnosno predsjednik Ustavnog suda, može tražiti informacije od stranaka o svakom pitanju koje je povezano s privremenom mjerom.

8. Postupak za donošenje privremene mjere je žuran, a odluka kojom se usvaja zahtjev za donošenjem privremene mjere je obvezujuća do donošenja konačne odluke Ustavnog suda.

11. Posebne odredbe

Članak 78.

1. Kad se pozivi, odluke, odnosno rješenja Ustavnog suda ne mogu, iz bilo kojeg razloga, dostaviti sudionicima u postupku, izuzev poziva za odgovor iz članka 22. stavak 2. ovih pravila, dostava se za njih obavlja stavljanjem poziva, odluke, odnosno rješenja, na oglasnu ploču Ustavnog suda.

2. Dostava se smatra obavljenom nakon proteka osam dana od dana stavljanja poziva, odluke, odnosno rješenja na oglasnu ploču Ustavnog suda.

Članak 79.

O pitanjima postupka pred Ustavnim sudom, koja nisu utvrđena ovim pravilima, Ustavni sud će odlučiti u svakom konkretnom slučaju.

III. USTROJ USTAVNOG SUDA

1. Prava i dužnosti Ustavnog suda

Članak 80.

1. Ustavni sud, pored vršenja funkcije sukladno odredbama Ustava, odlučuje o:

- izboru predsjednika i dopredsjednika;
- statusu i imunitetskim pravima predsjednika i sudaca;
- unutarnjem ustroju Ustavnog suda i Tajništva Ustavnog suda;
- obrazovanju radnih tijela Ustavnog suda;
- statusnim pitanjima generalnog tajnika Ustavnog suda, registrara, šefa kabineta predsjednika Ustavnog suda, pomoćnika generalnog tajnika Ustavnog suda, pravnog savjetnika suca i savjetnika predsjednika Ustavnog suda za međunarodne odnose;
- planu rada Ustavnog suda i njegovom izvršavanju;
- potrebama za financiranje rada Ustavnog suda;
- usvajanju godišnjeg obračuna;
- drugim pitanjima iz nadležnosti Ustavnog suda.

2. U ostvarivanju svoje financijske samostalnosti Ustavni sud:

- utvrđuje prijedlog proračunskih sredstava potrebnih za izvršavanje nadležnosti Ustavnog suda i upućuje ga Predsjedništvu Bosne i Hercegovine s ciljem uključivanja u prijedlog proračuna, u smislu članka VIII Ustava;
- donosi financijski plan Ustavnog suda u kojem planira i donosi odluke o ostvarivanju prihoda i izvršavanju rashoda u tekućoj godini;
- usvaja godišnji obračun;

- odlučuje o korištenju donacija i drugih izvora prihoda.

Članak 81.

1. Sjednici Ustavnog suda na kojoj se odlučuje o pitanjima iz članka 80. ovih pravila, osim predsjednika Ustavnog suda i sudaca, nazočni su generalni tajnik Ustavnog suda i registrar.

2. Kada se raspravlja o pitanjima iz stavka 1. al. 3, 4, 6, 7. i 8. i stavka 2. članka 80. ovih pravila, sjednici su nazočni pomoćnik generalnog tajnika Ustavnog suda, odnosno stručne osobe koje odredi predsjednik Ustavnog suda.

Članak 82.

1. Ustavni sud surađuje sa drugim ustavnim sudovima.
2. Ustavni sud može organizirati sastanke i savjetovanja i sudjelovati na sastancima i savjetovanjima na kojima se razmatraju pitanja od interesa za rad Ustavnog suda.

2. Predsjednik Ustavnog suda i suci

Članak 83.

1. Suci Ustavnog suda biraju se sukladno članku VI/1. Ustava.
2. Suci će biti istaknuti pravnici visokih moralnih kvaliteta. Svaka osoba s pravom glasa i takvim kvalifikacijama može biti sudac Ustavnog suda. Suci koje izabere predsjednik Europskog suda za ljudska prava ne mogu biti državljani Bosne i Hercegovine ili bilo koje susjedne države.
3. Sudac djeluje u Ustavnom sudu u osobnom svojstvu.

Članak 84.

Ustavni sud bira predsjednika Ustavnog suda i dopredsjednike iz reda sudaca.

Članak 85.

Prije preuzimanja dužnosti svaki izabrani sudac, na prvom zasjedanju Ustavnog suda u plenarnoj sjednici na kojoj je taj sudac nazočan ili u slučaju potrebe pred predsjednikom Ustavnog suda, daje i potpisuje sljedeću svečanu izjavu:

"Izjavljujem da ću se, u vršenju dužnosti suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, pridržavati Ustava i zakona Bosne i Hercegovine, da ću dužnost suca vršiti savjesno i nepristrano i da ću sva vijećanja čuvati kao tajnu".

Članak 86.

1. Predsjednika Ustavnog suda bira Ustavni sud tajnim glasovanjem, većinom glasova svih sudaca.

2. Ako u prvom krugu glasovanja nijedan kandidat ne dobije većinu glasova, glasovanje će se ponoviti za dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova i smatrat će se izabranim onaj kandidat koji u drugom krugu dobije veći broj glasova.

3. Ako nijedan od kandidata iz drugog kruga glasovanja ne dobije većinu glasova, pristupit će se ždrijebanju.

Članak 87.

Predsjednik Ustavnog suda se bira rotacijom između sudaca iz konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, s tim da u dva uzastopna mandata predsjednik Ustavnog suda ne može pripadati istom konstitutivnom narodu.

Članak 88.

1. Mandat predsjednika Ustavnog suda traje tri godine, a započinje teći izborom.

2. Ako predsjednik Ustavnog suda prestane biti član Ustavnog suda ili podnese ostavku prije redovitog isteka mandata, Ustavni će sud u plenarnoj sjednici izabrati nasljednika za preostalo vrijeme mandata iz reda istog konstitutivnog naroda.

Članak 89.

Predsjednik Ustavnog suda organizira, rukovodi i nadzire rad Ustavnog suda, zakazuje i predsjedava sjednicama i javnim raspravama, predstavlja Ustavni sud, potpisuje odluke Ustavnog suda, stara se o ostvarivanju suradnje s drugim institucijama, donosi pojedinačne akte, vrši i druge dužnosti predviđene ovim pravilima i drugim aktima Ustavnog suda.

Članak 90.

1. Ustavni sud, na istoj sjednici na kojoj se bira predsjednik Ustavnog suda, bira tri dopredsjednika Ustavnog suda.

2. Dopredsjednik Ustavnog suda se bira iz reda svih sudaca.

3. Predsjednik Ustavnog suda i dopredsjednik Ustavnog suda ne mogu istodobno biti birani iz istog naroda.

4. Mandat dopredsjednika Ustavnog suda isti je kao mandat predsjednika Ustavnog suda.

5. Način glasovanja za dopredsjednika je istovjetan načinu glasovanja za predsjednika Ustavnog suda.

6. Odredba članka 88. stavak 2. ovih pravila se primjenjuje i na dopredsjednike Ustavnog suda.

Članak 91.

1. Predsjednika Ustavnog suda, u slučaju njegove izočnosti ili spriječenosti, zamjenjuje dopredsjednik kojeg odredi predsjednik Ustavnog suda.

2. Ustavni sud na sjednici, u slučaju da predsjednik Ustavnog suda ne može odrediti dopredsjednika koji ga zamjenjuje, određuje koji će od izabranih dopredsjednika zamjenjivati predsjednika Ustavnog suda u smislu stavka 1. ovog članka.

Članak 92.

1. Sudac ima pravo i dužnost sudjelovati u radu i odlučivanju Ustavnog suda i njegovih radnih tijela čiji je član.

2. Ako najmanje dvoje sudaca boravi izvan sjedišta Ustavnog suda, u istom mjestu, Ustavni sud može odlučiti da organizira ured u mjestu boravišta sudaca.

Članak 93.

1. Predsjednik Ustavnog suda, odnosno sudac, neće sudjelovati u radu i odlučivanju o zahtjevu za pokretanje postupka, odnosno apelaciji ako:

- ima neki osobni interes u konkretnom slučaju;
- je sudjelovao u donošenju odluke koja je predmet spora u svojstvu suca, stranke u postupku ili punomoćnika stranke, odnosno presude koja je predmet apelacije ili zakona čija se ocjena kompatibilnosti traži (članak VI/3. Ustava), kao i u slučaju preispitivanja proceduralne ispravnosti predložene odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (članak IV/3.(f) Ustava);
- postoje druge okolnosti koje izazivaju dvojbu u njegovu nepristranost.

2. Sudac, o čijem se izuzeću odlučuje, može dati odgovor na prijedlog o izuzeću.

3. Odluku o izuzeću iz stavka 2. ovog članka donosi Ustavni sud većinom glasova sudaca, na prijedlog predsjednika Ustavnog suda odnosno suca.

Članak 94.

1. Sudac je dužan funkciju suca vršiti savjesno.
2. Sudac je dužan čuvati ugled i dostojanstvo Ustavnog suda i ugled i dostojanstvo suca.

Članak 95.

Suci imaju pravo predlagati razmatranje pojedinih pitanja na sjednicama Ustavnog suda.

Članak 96.

1. Sudac ima pravo biti redovito obavještavan o svim pitanjima značajnim za ostvarivanje funkcije Ustavnog suda.
2. O obavještavanju suca staraju se predsjednik i generalni tajnik Ustavnog suda.

3. Nespojivost funkcije suca Ustavnog suda, imunitet i prestanak vršenja funkcije suca Ustavnog suda

Članak 97.

1. Funkcija suca je nespojiva sa:
 - članstvom u političkoj stranci ili političkoj organizaciji u Bosni i Hercegovini;
 - članstvom u zakonodavnoj, izvršnoj i drugoj sudskoj vlasti u Bosni i Hercegovini, odnosno entitetima;
 - svakom drugom funkcijom koja može uticati na nepristranost suca.
2. Suci koje su izabrali nadležna zakonodavna tijela entiteta ne smiju biti članovi upravnog ili nadzornog odbora javnih ili privatnih poduzeća ili drugih pravnih osoba.
3. Sveučilišni nastavnik (docent, izvanredni i redoviti profesor) pravnih znanosti izabran za suca Ustavnog suda može, u smanjenom opsegu, nastaviti nastavu i znanstveni rad kao sveučilišni nastavnik pravnih znanosti.
4. U smislu ovog članka ne smatra se javnom, odnosno profesionalnom dužnošću ni druga znanstvena i stručna djelatnost niti člansko djelovanje u institutima i udrugama pravnika, kao ni u humanitarnim, kulturnim, športskim i drugim udrugama, izuzev ako te aktivnosti nisu vezane za rad neke političke partije.

5. O svakoj dodatnoj aktivnosti sudac će dati predsjedniku Ustavnog suda izjavu. U slučaju neslaganja predsjednika Ustavnog suda i dotičnog suca, o svakom pitanju koje bi se moglo postaviti odlučuje Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

Članak 98.

1. Suci, odnosno dopredsjednici imaju, nakon predsjednika Ustavnog suda, prvenstvo prema nadnevku svog izbora.

2. Suci izabrani na dužnost istog dana imaju prvenstvo prema životnoj dobi.

Članak 99.

1. Sudac, u obavljanju svoje funkcije, ima imunitet.

2. Sudac Ustavnog suda neće biti kazneno ili građanski odgovoran za bilo koji postupak izvršen u okviru njegove dužnosti kao suca Ustavnog suda. Sudac Ustavnog suda ne može biti pozvan na kaznenu odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje ili glasovanje u Ustavnom sudu.

3. Posjedovanje imuniteta neće spriječiti ili odgoditi istragu u kaznenim ili građanskim postupcima koja se o nekoj stvari, sukladno zakonu, vodi protiv suca Ustavnog suda.

4. Sudac Ustavnog suda ne može biti pritvoren, niti se protiv njega može podignuti optužnica, bez odobrenja Ustavnog suda.

5. Sudac Ustavnog suda može biti pritvoren bez odobrenja Ustavnog suda samo ako je zatečen da čini kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina. U tom slučaju, mjerodavno tijelo koje je suca Ustavnog suda pritvorilo dužno je o tomu odmah izvijestiti Ustavni sud.

6. Ustavni sud može odlučiti na plenarnoj sjednici većinom glasova da se protiv suca Ustavnog suda, za kojeg je Ustavni sud dao odobrenje da se protiv njega može nastaviti kazneni postupak i protiv kojeg je potvrđena optužnica mjerodavnog suda, može biti privremeno udaljen sa vršenja dužnosti u Ustavnom sudu dok taj postupak traje. U tom slučaju sucu Ustavnog suda pripada pravo na plaću.

7. Sucu se izdaje imunitetska iskaznica u kojoj se nalazi njegova fotografija i podaci potrebni za iskazivanje njegovih imunitetskih prava.

Članak 100.

1. Kad se steknu uvjeti za pritvor ili za pokretanje kaznenog postupka protiv suca, mjerodavno je tijelo obvezno prethodno zatražiti odobrenje Ustavnog suda.

2. Zahtjev za odobrenje iz stavka 1. ovog članka se podnosi Ustavnom sudu koji taj zahtjev razmatra.

3. Suci na plenarnoj sjednici Ustavnog suda većinom glasova svih sudaca, uz izuzimanje od glasovanja suca protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak, donose odluku o odobrenju ili odluku o odbijanju zahtjeva za odobrenje pritvora, odnosno pokretanje postupka protiv suca, koja se dostavlja podnositelju zahtjeva.

Članak 101.

1. Sudac može biti razriješen dužnosti suca prije isteka vremena na koje je izabran u sljedećim slučajevima:

- ako to sam zatraži;
- ako bude osuđen na zatvorsku kaznu zbog počinjenog kaznenog djela za koje je pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora, a koje ga čini nedostojnim za vršenje sudačke funkcije;
- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje funkcije;
- ako nastupe okolnosti iz članka 97. ovih pravila;
- ako funkciju suca ne vrši sukladno članku 94. ovih pravila.

2. Ustavni sud utvrđuje postojanje razloga iz stavka 1. ovog članka, razrješava suca na temelju konsenzusa ostalih sudaca i o tomu izvješćuje tijelo koje je izabralo tog suca.

Članak 102.

1. Ustavni sud izdaje predsjedniku i sucima službenu iskaznicu.
2. Tiskanicu i način izdavanja iskaznice propisuje Ustavni sud.

Članak 103.

Predsjednik Ustavnog suda i suci, generalni tajnik i registrar, dužni su na javnim raspravama nositi službenu odjeću, a na ostalim sjednicama Ustavnog suda prema odluci predsjednika Ustavnog suda.

4. Postupak izbora novog suca

Članak 104.

1. Predsjednik Ustavnog suda, najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata suca zbog starosne dobi, pokreće postupak izbora suca sukladno članku VI/1.(a) Ustava.

2. U slučaju ostavke, odnosno razrješenja suca, predsjednik Ustavnog suda pokreće postupak izbora suca danom donošenja odluke Ustavnog suda u plenarnoj sjednici.

3. U slučaju iz st. 1. i 2. ovog članka predsjednik Ustavnog suda izvješćuje predsjednika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine/Narodne skupštine Republike Srpske, odnosno Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i predsjednika Europskog suda za ljudska prava.

4. Mjerodavno tijelo koje obavlja izbor suca Ustavnog suda sukladno članku VI/1. Ustava, dužno je pribaviti pismeno mišljenje Ustavnog suda o predloženim kandidatima.

5. U slučaju iz stavka 1. ovog članka novoizabrani sudac stupa na dužnost nakon prestanka mandata suca kojem dužnost prestaje zbog godina starosti i nakon dobivanja akta od mjerodavnog tijela.

6. Novoizabrani sudac, koji je izabran umjesto suca koji je podnio ostavku ili je razriješen dužnosti, stupa na dužnost nakon objavljivanja odluke o izboru u službenim glasilima, odnosno prijema odgovarajućeg akta od predsjednika Europskog suda za ljudska prava.

7. Odluke iz ovog članka se objavljuju u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", službenim glasilima entiteta i u "Službenom glasniku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine".

5. Radna tijela Ustavnog suda

Članak 105.

1. Rad Ustavnog suda se obavlja i u stalnim i povremenim povjerenstvima i drugim tijelima Ustavnog suda.

2. Stalna su povjerenstva:

- Redakcijsko povjerenstvo;
- Povjerenstvo za administrativna pitanja;
- Povjerenstvo za publikacije i informiranje;

- Povjerenstvo za elektronsku opremu i informacijski sustav.

3. Povremena se povjerenstva obrazuju za izradu općih akata, stručnih radova, analiza i za druga pitanja.

Članak 106.

Redakcijsko povjerenstvo utvrđuje stručno-tehničku redakciju teksta odluka i drugih akata Ustavnog suda.

Članak 107.

Povjerenstvo za administrativna pitanja prati i proučava ustroj rada Ustavnog suda, priprema prijedlog financijskog plana i završnog računa, daje prijedloge i mišljenja za rješavanje drugih pitanja sudaca, generalnog tajnika Ustavnog suda i osoba koje imenuje i razrješava Ustavni sud.

Članak 108.

Povjerenstvo za publikacije i informiranje Ustavnog suda izdaje Bilten i druge publikacije Ustavnog suda, prati odgovarajuću stručnu literaturu, kao i napise o radu ustavnih sudova u sredstvima javnog informiranja, znanstvenim i stručnim publikacijama i odlučuje o nabavci stručne literature.

Članak 109.

Povjerenstvo za elektronsku opremu i informacijski sustav Ustavnog suda se stara o korištenju i unapređivanju informacijskog sustava, o realizaciji programa izgradnje, kao i o uključivanju sustava u informacijsku mrežu u zemlji i inozemstvu.

Članak 110.

1. Stalno se povjerenstvo sastoji od predsjednika i, po pravilu, tri člana.
2. Predsjednik i jedan član se obvezno biraju iz reda sudaca.
3. Povjerenstvo, po potrebi, bira tajnika.
4. Predsjednik i članovi stalnih povjerenstava se biraju na tri godine. Po isteku tog vremena mogu biti ponovno birani.

6. Tajništvo Ustavnog suda

Članak 111.

1. U obavljanju stručnih i drugih poslova Ustavnom sudu pomaže Tajništvo.
2. U okviru Tajništva se obrazuju odjeli, čiji se djelokrug utvrđuje Odlukom o ustroju Tajništva Ustavnog suda, koju donosi Ustavni sud u plenarnoj sjednici.
3. Tajništvom rukovodi generalni tajnik, koji pomaže Ustavnom sudu u ostvarivanju njegovih funkcija te odgovara za ustroj i aktivnosti Tajništva, po ovlasti predsjednika Ustavnog suda.

Članak 112.

1. Najsloženije stručne poslove, koji se odnose na ostvarivanje prava i dužnosti Ustavnog suda, pored generalnog tajnika Ustavnog suda obavljaju registrar, šef kabineta Ustavnog suda, savjetnik za međunarodne odnose predsjednika Ustavnog suda, pomoćnik generalnog tajnika Ustavnog suda, pravni savjetnici sudaca, koje imenuje i razrješava Ustavni sud u plenarnoj sjednici.
2. Za generalnog tajnika Ustavnog suda, registrara, šefa kabineta, pomoćnika generalnog tajnika Ustavnog suda, pravne savjetnike sudaca i savjetnika za međunarodne odnose, mogu se imenovati istaknuti pravници, s iskustvom na istim ili sličnim pravnim poslovima i drugim uvjetima propisanim posebnim aktom Ustavnog suda.
3. Registrar obavlja dužnost zamjenika generalnog tajnika u slučaju njegove izočnosti ili spriječenosti.
4. Kategorije u okviru radnih mjesta pravnih savjetnika sudaca utvrđuju se odlukom iz članka 111. stavak 2. ovih pravila.

Članak 113.

1. Prije preuzimanja dužnosti, osobe iz članka 112. stavak 1. ovih pravila daju i potpisuju sljedeću svečanu izjavu pred Ustavnim sudom u plenarnoj sjednici, ili ako je to potrebno, pred predsjednikom Ustavnog suda:

"Svečano izjavljujem da ću lojalno, diskretno i savjesno obavljati funkcije koje su mi povjerene i da ću čuvati tajnost vijećanja i glasovanja".

2. Ostali uposleni u Ustavnom sudu izjavu iz stavka 1. ovog članka daju i potpisuju pred predsjednikom Ustavnog suda i generalnim tajnikom Ustavnog suda.

Članak 114.

Odlukom iz stavka 2. članka 111. ovih pravila bliže se uređuju ustroj i poslovi Tajništva, uvjeti za obavljanje poslova, broj izvršitelja i druga pitanja značajna za rad Tajništva i ostvarivanje prava, dužnosti i odgovornosti uposlenih.

Članak 115.

1. Predsjednik Ustavnog suda donosi pojedinačna akta sukladno odluci iz članka 111. ovih pravila.

2. Predsjednik Ustavnog suda može ovlastiti generalnog tajnika Ustavnog suda za donošenje pojedinačnih akata iz stavka 1. ovog članka.

Članak 116.

1. Ustavni sud, u okviru svojih ustavnih nadležnosti, vodi upisnike predmeta "U" i "AP".

2. Postupanje u predmetima i pismenima iz ovog članka uredit će se posebnim aktom Ustavnog suda.

IV. OSTALE ODREDBE

Članak 117.

Na radnopravni status uposlenih u Tajništvu, materijalno i financijsko poslovanje Ustavnog suda shodno se primjenjuju propisi koji važe za tijela vlasti Bosne i Hercegovine, ako ovim pravilima Ustavnog suda i drugim aktima Ustavnog suda donesenim na temelju ovih pravila nije drukčije uređeno.

Članak 118.

1. Ustavni sud posebnim aktom utvrđuje plaće i druge naknade za suce i osobe koje imenuje.

2. Ustavni sud, na prijedlog generalnog tajnika Ustavnog suda, donosi akt kojim se uređuju plaće i druge naknade za uposlene u Tajništvu.

Članak 119.

Propisi o uredskom poslovanju, radnom vremenu i kućnom redu, koji se odnose na tijela vlasti Bosne i Hercegovine, shodno se primjenjuju i na Ustavni sud ako aktom Ustavnog suda nije drukčije određeno.

Članak 120.

1. Opći akti Ustavnog suda se donose većinom glasova svih sudaca.

2. Ova pravila Ustavnog suda se objavljuju u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a drugi opći akti i akt o izboru predsjednika Ustavnog suda i dopredsjednika na način koji odredi Ustavni sud.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 121.

Postupci u predmetima koji su započeti do dana stupanja na snagu ovih pravila Ustavnog suda dovršit će se sukladno ovim pravilima.

Članak 122.

Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaje važiti Poslovnik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – Novi prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 2/04).

Članak 123.

Ova pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj P-337/05
23. srpnja 2005.
Sarajevo

Dopredsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Tudor Pantiru